

MAGAZYN WAŁBRZYSKIEJ SPECJALNEJ STREFY EKONOMICZNEJ „INVEST-PARK”

tylko w 2016 roku na inwestycje w Polsce zdecydowały się m.in.:
Daimler, Toyota, LG oraz GE i Lufthansa

OD WYDAWCY

W ubiegłym roku na inwestycje w Polsce zdecydowało się blisko 140 zagranicznych firm. Duży udział w tym sukcesie miały Specjalne Strefy Ekonomiczne. Na nowe projekty w SSE przedsiębiorcy przeznaczyć mają blisko 12,5 mld złotych. To około dwa razy więcej niż w 2015 roku.

”

**20-letnie
doświadczenie
we współpracy
z inwestorami
sprawia,
że rozumiemy ich
potrzeby.**

Wałbrzyska strefa zakończyła 2016 rok z blisko 40 nowymi projektami inwestycyjnymi. Według deklaracji przedsiębiorców nakłady związane z nimi mają sięgnąć 3 mld złotych, co wygeneruje ponad 1300 nowych miejsc pracy oraz dodatkowe zatrudnienie u kooperantów i poddostawców.

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności, dogodne położenie terenów, wciąż rozbudowywana i modernizowana sieć drogowa i kolejowa oraz dostęp do wykwalifikowanej kadry, czynią Polskę jednym z najatrakcyjniejszych miejsc inwestycyjnych na mapie Europy. Dowodem na to jest między innymi decyzja Daimlera o budowie fabryki silników Mercedes-Benz w Jaworze, czy realizacja kolejnych projektów przez japoński koncern Toyota.

20-letnie doświadczenie wałbrzyskiej strefy w budowaniu relacji z zagranicznymi inwesto-

rami sprawia, że rozumiemy potrzeby przedsiębiorców. Wciąż staramy się podnosić jakość świadczonych przez nas usług oraz opieki, jaką otaczamy inwestorów. Moje osobiste

doświadczenia ugruntowują mnie w przekonaniu, że zagraniczni przedsiębiorcy cenią wysoką kulturę pracy, zaangażowanie i wykształcenie polskich pracowników, co przekłada się również na realizację coraz większej ilości projektów badawczo-rozwojowych.

MACIEJ BADORA

PREZES WAŁBRZYSKIEJ SPECJALNEJ
STREFY EKONOMICZNEJ
„INVEST-PARK”.

Innowacyjność staje się również jednym z naszych priorytetów. Staramy się ją wdrażać poprzez budowę ekosystemu otaczającego strefę – kształtując

powiązania między podmiotami społecznymi, biznesowymi oraz naukowymi. Mamy powody, aby stawiać sobie ambitne cele i coraz odważniej zaznaczać naszą obecność na arenie międzynarodowej. Efekty 20 lat pracy stanowią dobry i stabilny fundament do realizacji tych założeń.

Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna „INVEST-PARK” – obszar objęty preferencyjnymi warunkami inwestycyjnymi w południowo-zachodniej Polsce. Działalność w WSSE pozwala na skorzystanie z ulg w podatku dochodowym oraz szeregu form wsparcia ze strony spółki zarządzającej strefą.

ANNIVERSARY

WSSE "INVEST-PARK"

3550
hektarów
terenu

53
lokalizacje

200
firm

49 tys.
miejsc pracy

24,5 mld zł
nakładów
inwestycyjnych

KWIECIEŃ 2017 NR 2/12

Wstuchujemy się w potrzeby inwestorów

Wywiad z Tadeuszem Kościńskim, Wiceministrem Rozwoju

„Jakość oferowanych przez nas usług zachęca inwestorów
do realizowania w Polsce ambitnych i innowacyjnych projektów”.

/ s. 6

/ s. 10–12

WYWIAD: **Eiji Takeichi, Prezes
Toyota Motor Manufacturing Poland**
opowiada o obecności i rozwoju
koncernu w Polsce

/ s. 14–17

WYWIAD: **Dr Andreas Schenkel,
Prezes Mercedes-Benz
Manufacturing Poland** opowiada
o budowie fabryki silników w Jaworze

/ s. 22–27

WYDARZENIA: Otwarcie wystawy
Mercedes-Benz w Jaworze, Specjalne
Strefy Ekonomiczne dla szkolnictwa
zawodowego, Chiny coraz bliżej Polski,
„INVEST-PARK” Patriotycznie

/ s. 30–31

KULTURA: Festiwal Kwiatów i Sztuki
w Zamku Książ

/ s. 32–33

REKREACJA: wywiad z **Czesławem
Langiem**, wicemistrzem olimpijskim
w kolarstwie, dwukrotnym medalistą
Mistrzostw Świata oraz organizatorem
Tour de Pologne

/ s. 34–35

TURYSTYKA: Karkonosze – pocznij
ducha gór

WSSE INFO - Magazyn Wałbrzyskiej
Specjalnej Strefy Ekonomicznej
„INVEST-PARK”

Wydawca:
Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna
„INVEST-PARK” sp. z o. o.
ul. Uczniowska 16, 58-306 Wałbrzych

Kontakt z wydawcą:
e-mail: invest@invest-park.com.pl
tel.: +48 74 664 91 64

Redaktor naczelny:
Tomasz Pluta, dyrektor Departamentu
Komunikacji i Marketingu

Redakcja:
Jacek Serdeczny - redaktor wydania
Małgorzata Mikołajczyk

Kontakt z redakcją:
e-mail: redakcja@invest-park.com.pl
tel.: +48 74 664 91 53

Jedna z większych tego typu imprez w Polsce
Ponad 200 uczestników

INVEST-PARK
**BUSINESS
MIXER**
III edycja

- ✓ zaprezentuj swoją firmę
- ✓ zdobądź nowe kontakty biznesowe
- ✓ znajdź klientów, partnerów, dostawców

miejsce: **Stadion Wrocław**
data: **8 czerwca 2017**

Strefa prezentacji biznesowych

**ZAREJESTRUJ SIĘ NA
WWW.BUSINESSMIXER.PL**

ZAPYTAJ O SZCZEGÓŁY:

businessmixer@invest-park.com.pl

IZABELA MAŁEK tel. 723 188 441

MAŁGORZATA WŁOCHAL tel. 887 886 611

Organizator

Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna

Wysłuchujemy się W POTRZEBY INWESTORÓW

Zagraniczny biznes docenia nasz zintegrowany i profesjonalny pakiet instrumentów, zarówno tych finansowych, jak i doradczych. Jakość oferowanych przez nas usług zachęca inwestorów do realizowania w Polsce ambitnych i innowacyjnych projektów – wywiad z Tadeuszem Kościńskim, Wiceministrem Rozwoju.

WSSE INFO: Panie Ministrze, mija dwadzieścia lat od powstania w Polsce Specjalnych Stref Ekonomicznych. Gdy rozpoczynały funkcjonowanie w połowie lat 90. musiały zmierzyć się z zupełnie innymi realiami gospodarczymi niż obecnie. Czy strefy zdały egzamin oraz jak wpisują się w Plan na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju?

TADEUSZ KOŚCIŃSKI: Ponad 20 lat temu, nowo powstałym Specjalnym Strefom Ekonomicznym powierzono niezwykle trudne zadanie: walki z bardzo dużym i ciągle rosnącym bezrobociem strukturalnym, które na niektórych terenach sięgało nawet 40%. Z perspektywy czasu można powiedzieć, że mimo niewystarczających środków, strefy starały się sprostać temu wyzwaniu. Największą ich siłą byli ludzie – przedsiębiorcy, którzy korzystając z udogodnień i oferowanego

wsparcia podejmowali działalność, przyczyniając się do wzrostu zatrudnienia i rozwoju regionów. Po 20 latach widać również, że aby region mógł nieustannie się rozwijać nie powinniśmy opierać się na strefie, jedynie jako na miejscu, w którym można otrzymać zwolnienie od podatku dochodowego. Zmieniła się sytuacja gospodarcza kraju i regionów. Niektóre problemy zostały, ale pojawiły się też nowe wyzwania. Dlatego strefy powinny stać się narzędziem spójnej polityki inwestycyjnej, której celem jest inteligentne i skuteczne przyciąganie, a także wspieranie inwestycji w regionie. W ten sposób, narzędzie jakim są SSE będzie spójne z polityką gospodarczą kraju wyrażoną w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Chcielibyśmy w większym stopniu udostępnić narzędzia wsparcia dla polskich przedsiębiorców. Nie ma mowy o nierów-

nym traktowaniu zagranicznych firm, ale o tworzeniu warunków, w których nie ma sztucznych barier, jakie do tej pory blokowały polskie firmy przed uzyskaniem pomocy publicznej. Inwestycje będą analizowane nie tylko pod względem nakładów i miejsc pracy, ale również pod kątem tego, czy na przykład wiążą się z transferem technologii do regionów i co za tym idzie do Polski. Będziemy mocno wspierać inwestycje, które będą pociągały za sobą tworzenie centrów badań i rozwoju, kooperację firm z uczelniami oraz tworzenie wysokopłatnych, wyspecjalizowanych miejsc pracy.

W ubiegłym roku na inwestycje w Polsce zdecydowało się blisko 140 zagranicznych przedsiębiorstw. Strefy są jedną z zachęt dla inwestorów, ale ulgi podatkowe i granty rządowe nie są jedynym magnesem dla zagranicznego biznesu. Czy Polska wyróżnia się na tle innych europejskich lokalizacji?

Polska stopniowo dołącza do grona liderów innowacyjności – to jeden z celów, jaki sobie postawiliśmy. W ramach realizacji Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, podjęliśmy szereg działań, które służą tworzeniu przyjaznego klimatu dla wszystkich prowadzących biznes w Polsce. Mam tu na myśli na przykład Konstytucję Biznesu czy sukcesywnie powiększający się pakiet ułatwień. Wszystkie te inicjatywy są odpowiedzią na postulaty przedsiębiorców, ponieważ potrafimy uważnie wsłuchiwać się w potrzeby zagranicznych inwestorów. Zagraniczny biznes docenia nasz zintegrowany i profesjonalny pakiet instrumentów, zarówno tych finansowych, jak i doradczych. Jakość oferowanych przez nas usług zachęca inwestorów do realizowania w Polsce ambitnych i innowacyjnych projektów. Na atrakcyjność Polski znaczący wpływ ma też aktywna rola administracji i instytucji z otoczenia biznesu. Ponadto utrzymujemy dobry klimat inwestycyjny, odznaczamy się stabilnością ekonomiczną oraz dysponujemy świetnie wykształconą kadrą. To tylko niektóre z czynników, które decydują o tym, że wygrywamy konkurencję w starciu z innymi krajami Europy Środkowo-Wschodniej.

Rząd oraz Pana resort kładzie duży nacisk na jakość oferowanych przez inwestorów miejsc

pracy. Za nowymi projektami powinny stać nowe technologie – czyli odchodzenie od modelu gospodarki o charakterze „montowni” na rzecz rozwiązań innowacyjnych. Przykładem „nowej jakości” jest budowa na terenie wałbrzyskiej strefy w Jaworze fabryki koncernu Daimler.

Czym wyróżnia się ten projekt oraz czy jest to początek nowej tendencji inwestycyjnej?

Inwestycja koncernu Daimler AG w zakład wytwarzający silniki benzynowe i diesla jest unikatowa w skali europejskiej. Potwierdza, że branża motoryzacyjna staje się

hubem innowacyjności polskiej gospodarki. Jest też przykładem projektu kapitałochłonnego, który tworzy miejsca pracy o wysokiej wartości dodanej, i który pozwoli zaktywizować gospodarczo część regionu Dolnego Śląska. Nie mam wątpliwości co do tego, że inwestycja

” Będziemy mocno wspierać inwestycje, które będą pociągały za sobą tworzenie centrów badań i rozwoju, kooperację firm z uczelniami oraz tworzenie wysokopłatnych, wyspecjalizowanych miejsc pracy.

niemieckiego koncernu będzie katalizatorem kolejnych inwestycji zagranicznych w naszym kraju. Zresztą wystarczy wymienić tylko niektóre z projektów, jakie przyciągnęliśmy w ciągu ostatnich miesięcy: LG Chem, Toyota, czy spółka joint venture XEOS zawiązana przez GE Aviation i Lufthansa Technik. Wszystkie te inwestycje czynią polską gospodarkę jeszcze bardziej konkurencyjną w skali światowej. Natomiast poprzez transfer know-how pozwalają na rozwój firm z kapitałem polskim.

Wraz z rozwojem przemysłu ma miejsce rozwój infrastruktury – szczególnie komunikacyjnej. Decyzja Daimlera pokazuje, że globalny koncern nie musi ulokować się w dużej aglomeracji miejskiej. Dzięki zapewnieniu odpowiednich połączeń drogowych czy kolejowych zyskuje szybki dostęp do kooperantów, zaplecza akademickiego czy rynków eksportowych. Jak pod tym względem rysuje się atrakcyjność Polski?

Znaczące inwestycje w sieć drogową oraz kolejową w najbliższych latach pozwolą „otworzyć” nowe miejsca na mapie inwestycyjnej Polski. Obszary, które do

tej pory były wykluczone komunikacyjnie, będą miały szansę stać się bardzo atrakcyjnymi miejscami do inwestowania. Już w tej chwili obserwujemy wzrost zainteresowania inwestorów, między innymi Polską Wschodnią. W dobie szybko zmieniających się trendów położenie geograficzne jest jednym z czynników determinujących atrakcyjność inwestycyjną kraju. Dlatego z uwagi na położenie Polska może być atrakcyjną lokalizacją dla europejskich firm, które muszą szybko reagować na zmieniające się trendy rynkowe. Ze względu na swoją wielkość posiada z kolei atut jakim są lokalizacje pozwalające zaspokoić różnorodne potrzeby inwestorów kierujących się różnymi kryteriami wyboru miejsca pod inwestycję.

Polska może poszczycić się wysokiej klasy specjalistami z dziedziny informatyki oraz cenioną kadrą inżynierską. W jaki sposób wykorzystać ten potencjał w rozwoju polskiej gospodarki oraz jak zachęcić polskie i zagraniczne firmy do inwestycji w projekty innowacyjne i tzw. przemysł 4.0?

Polska znana jest na świecie z kształcenia informatyków na wysokim poziomie, dlatego też coraz więcej firm zagranicznych otwiera centra badawczo-rozwojowe na terenie Polski, aby korzystać z tego potencjału. Krajowe przedsiębiorstwa również wzmacniają swoją działalność poprzez tworzenie centrów badawczych i poszukują młodych wykształconych ludzi po kierunkach technicznych. Obecnie, z ok. 1,5 miliona studentów w Polsce, 25% stanowią studenci nauki ścisłej i kierunki związane z informatyką i IT. Ta liczba systematycznie wzrasta z roku na rok i według prognoz, zwykły trend utrzyma się w kolejnych latach. To w dużej mierze zasługa bogatej oferty polskich uczelni wyższych, które są bardzo otwarte i coraz chętniej współpracują z biznesem. Zauważają to również inwestorzy zagraniczni, lokujący swoje biura w Polsce, gdzie mają dostęp do wysoko wykwalifikowanej i młodej kadry. Wspieramy projekty, w których realizowane są zaawansowane procesy, angażujące wysoko wykwalifikowaną kadrę oraz gotowość inwestora do współpracy z uczelniami wyższymi. Najwyżej ceniona jest taka jej forma, przy której dochodzi do realnego transferu wiedzy pomiędzy partnerami. Na pewno istotnym dla nas obszarem jest

pomoc uczelniom w dostosowaniu ich ofert do potrzeb rynku, w szczególności priorytetowego dla nas sektora IT. Koordynację wsparcia inwestycji rozwojowych zapewnia Polski Fundusz Rozwoju, który oferuje wsparcie dla młodych przedsiębiorców na początku ich życia zawodowego w postaci mechanizmów typu venture capital. Młode firmy technologiczne potrzebują wsparcia mentorskiego oraz partnerstwa z większymi graczami. Takie rozwiązanie w oparciu o spółki skarbu państwa daje im rządowy program Start in Poland, czyli największy akcelerator w Europie Środkowo-Wschodniej. Ponadto, w Ministerstwie Rozwoju, w ramach prac Zespołu ds. Transformacji Przemysłowej trwają prace nad przygotowaniem Zielonej Księgi w sprawie Polskiej Platformy „Przemysłu 4.0.” oraz niezbędnych dokumentów do uruchomienia tej platformy. Będzie ona pełnić rolę krajowego integratora odpowiedzialnego za doprowadzenie do cyfrowej transformacji krajowego przemysłu.

Oprócz wykształconej kadry inżynierskiej inwestorzy potrzebują również specjalistów posiadających tzw. fach w ręku. Odpowiedzią na ich zapotrzebowanie mają być zmiany w kształceniu. Czy wprowadzenie szkół branżowych, partycypowanie przedsiębiorców w procesie edukacji oraz aktywny udział stref ekonomicznych może zmienić oblicze szkolnictwa?

Wprowadzane zmiany w zakresie szkolnictwa branżowego są bardzo pozytywnie odbierane przez pra-

” Polska stopniowo dołącza do grona liderów innowacyjności – to jeden z celów, jaki sobie postawiliśmy.

codawców i uczniów. Zmieniająca się rzeczywistość gospodarcza, a w szczególności rynek pracy, wymaga od nas ciągłego dostosowywania procesu kształcenia do potrzeb pracodawców. W związku z tym, nie tak dawno w Wałbrzyskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej podjęta została decyzja o poparciu założeń nowej polityki

oświatowej w zakresie szkolnictwa zawodowego. Fundamentem proponowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej zmian ma być ugruntowanie pozycji przedsiębiorców w nowym modelu szkolnictwa. Aktywny udział stref ekonomicznych w kształceniu pomoże w rozwiązaniu problemów kadrowych, z jakimi borykają się dzisiejsi przedsiębiorcy. Może też stać się jedną z zachęt inwestycyjnych, które będą miały wpływ na inwestorów i realizację kolejnych ich projektów na terenie Polski.

Zniesienie sankcji z rynku irańskiego otworzyło przed Polską nowe możliwości współpracy. Powstanie placówek w Wietnamie i Indonezji oraz wzmocnienie relacji z Chinami i Indiami oznacza szukanie rynków ekspansji poza Unią Europejską. Do czego może doprowadzić współpraca z Bliskim i Dalekim Wschodem oraz czy może przełożyć się na wzrost ilości azjatyckich inwestycji w Polsce?

Stale staramy się poszukiwać nowych kierunków rozwoju dla naszych przedsiębiorców. Tworzymy dla nich pozytywny klimat do robienia interesów, również daleko od Polski. Szeroko pojęty rynek azjatycki nie jest kierunkiem łatwym, aczkolwiek niezwykle perspektywicznym. Budujemy sieć nowych placówek Biur Handlowych po to, by otworzyć te rynki na polskie produkty. Zauważyliśmy znaczny wzrost zainteresowania naszym rynkiem ze strony azjatyckich inwestorów. Tylko w 2016 roku przełożyło się to na realizację w Polsce wielu projektów inwestycyjnych, takich firm jak: LG Chem (Korea), Toyota (Japonia), Mabuchi Motor (Japonia), Tex Year (Tajwan), Hongbo Clean Energy (Chiny) czy Everbright (Chiny). Ponadto, w październiku 2016 roku doszło do sfinalizowania umowy między Tajwanem a Polską w sprawie unikania podwójnego opodatkowania. Zawarcie tego porozumienia stanowi istotne ułatwienie dla inwestorów z obu stron, zwłaszcza przyciągania innowacyjnych inwestycji tajwańskich opartych na wysokiej technologii. Zniesienie sankcji z rynku irańskiego również otworzyło nowe możliwości dla polskich przedsiębiorców, m.in. z branży rolno-spożywczej, wydobywczej, budowlanej, IT, maszynowej czy odzieżowej. ■

Rozwijać się wraz z otoczeniem

*O nowych projektach inwestycyjnych oraz obecności japońskiego koncernu w Polsce opowiada **Eiji Takeichi**, prezes Toyota Motor Manufacturing Poland w Wałbrzychu i Jelczu-Laskowicach.*

WSSE INFO: Panie Prezesie, w tym roku upływa 15 lat od rozpoczęcia produkcji przez Toyota Motor Manufacturing Poland w Wałbrzychu. To jedna z największych fabryk podzespołów koncernu Toyota poza Japonią. Czy lokalizacja fabryki w Wałbrzychu spełniła Państwa oczekiwania? Czy z punktu widzenia wieloletnich doświadczeń była to właściwa decyzja?

EIJI TAKEICHI: Siłą każdej fabryki są jej pracownicy a wałbrzyski zakład charakteryzuje się bardzo wysoką jakością pracy. To sumienna i dobrze wyszkolona kadra. Tacy pra-

cownicy dobrze wpisują się w wymagania produkcji przemysłowej. Zauważam również podobieństwa między polską i japońską kulturą, co niewątpliwie jest dodatkowym atutem. Bazując na tych obserwacjach, stwierdzam, że fabryka ma potencjał, aby stać się dużym centrum produkcyjnym Toyoty na świecie. Toyota Motor Manufacturing Poland została zarejestrowana w 1999 roku, a już w 2002 roku rozpoczęła się produkcja pierwszych podzespołów – manualnych, pięciobiegowych skrzyń biegów. Wkrótce po tym, nasz asortyment został powiększony. W 2005 roku zapadła decyzja o produkcji jednolitrowego silnika oraz przekładni wspól-

Po połączeniu zakładów w Wałbrzychu i Jelczu-Laskowicach TMMP stała się jednym z największych centrów produkcji komponentów Toyoty poza Japonią

pracujących z tą jednostką. Z kolei w 2008 roku fabryka rozpoczęła produkcję kolejnego typu skrzyń manualnych, tym razem sześciobiegowych. W 2018 roku rozpoczniemy produkcję przekładni do pojazdów hybrydowych. Ta historia pokazuje, że Toyota chce wciąż zwiększać swoją obecność w regionie. Wielkość produkcji jest oczywiście uzależniona od popytu na rynku, ale nasz systematyczny rozwój jest najlepszym dowodem, że jesteśmy zadowoleni z obecności w Polsce.

Wspomniał Pan o planowanym zwiększeniu produkcji w 2018 roku przez wałbrzyski zakład. Dodatkowo Toyota zdecydowała się na wprowadzenie nowego typu silnika w fabryce w Jelczu-Laskowicach. Jakie czynniki wpłynęły na realizację tych projektów?

Strategia produkcji i sprzedaży Toyoty opiera się na regule, że jeżeli w jakimś regionie dane pojazdy cieszą się dużym zainteresowaniem, to staramy się w pobliżu ulokować zakłady związane z ich produkcją. Do tej pory w Polsce wytwarzaliśmy manualne skrzynie biegów, silniki benzynowe oraz jednostki diesla w Jelczu-Laskowicach. Były to produkty, które odpowiadały potrzebom rynku europejskiego. Toyota liczy jednak na zwiększenie sprzedaży pojazdów hybrydowych w tej części świata. W związku z tym rozpoczynamy produkcję nowych silników TNGA oraz przekładni współpracujących z tymi napędami. W wyborze lokalizacji kierujemy się trzema głównymi zasadami. Po pierwsze,

bierzemy pod uwagę stabilność środowiska, a dokładnie uwarunkowania społeczno-polityczne. Oceniamy czy są na tyle stabilne, aby zainwestować i rozpocząć produkcję. Druga kwestia dotyczy dostępności pracowników. Bierzemy pod uwagę stopień wykształcenia potencjalnej kadry oraz stopy bezrobocia, jakie panują między pracownikami i pracodawcami. Trzecią kwestią jest sprawdzenie możliwości utworzenia konkurencyjnego zakładu lub linii produkcyjnych. Poprzez „konkurencyjność” rozumiemy nie tylko koszty produkcji, ale również bezpieczeństwo pracy, efektywność oraz wysoką jakość. Analizując te czynniki koncern podejmuje decyzję o realizacji nowych projektów, a tutejsze fabryki udowodniły, że spełniają nasze oczekiwania. Historia Toyoty w Polsce pokazuje również, że dobrze układa się współpraca między firmą a lokalnym samorządem, co także ma wpływ na nasze decyzje.

Czy nowe inwestycje Toyoty będą wiązały się z wprowadzeniem do zakładów innowacyjnych procesów i technologii?

Sama technologia napędów hybrydowych oraz ich produkcja rozpoczęła się w Japonii. Pierwsza zagraniczna fabryka tych podzespołów ulokowana została w Chinach. Polska stanie się zatem trzecim krajem, w którym będą one produkowane. Napędy hybrydowe Toyoty mają stosunkowo długą historię. Koncern poświęcił wiele czasu, aby dopracować produkt, sprawdzić go w praktyce oraz wypuścić na rynek, dlatego

uważamy, że stanowi on naszą mocną stronę. Wierzymy, że technologia hybrydowa, włącznie z odmianą PHV (Plug-in Hybrid Vehicle, czyli samochód ładowany z sieci elektrycznej) jest w stanie współpracować z innymi, alternatywnymi rozwiązaniami, jak napęd na ogniwa paliwowe. Myślę, że poprzez wprowadzenie do Polski naszych innowacyjnych technologii, tworzymy podwaliny pod ich dalszy rozwój oraz wdrażanie kolejnych rozwiązań odpowiadających wyzwaniom rynku motoryzacyjnego.

Od 2018 roku w wałbrzyskiej fabryce TMMP prowadzone będą również funkcje badawcze. Na czym będą polegały?

Uruchomienie produkcji podzespołów do pojazdów hybrydowych, wiąże się z potrzebą wykształcenia inżynierów, którzy dbać będą o jakość produkcji. Początkowo części sprowadzane będą z Japonii, jednak docelowo chcemy wykonać tak zwaną „lokalizację”. Pod tym słowem kryje się wykorzystanie lokalnych poddostawców elementów niezbędnych w procesie produkcji. W tym celu musimy wykształcić kadrę, która posiadać będzie odpowiednią wiedzę – rozezna się na lokalnym rynku, przeprowadzi analizy jakościowe oraz poinstruuje wykonawców, jak wykonać elementy spełniające nasze wymagania. Tylko w ten sposób będziemy w stanie przestawić się na dostawę od lokalnych producentów.

Rozwój fabryk wiąże się z potrzebą wykształcenia nie tylko inżynierów, ale również pracowników produkcyjnych, którzy odpowiadają Państwa oczekiwaniom. Od lat współpracujecie z lokalnymi szkołami technicznymi. Jaka rolę pełni Toyota w procesie wsparcia edukacji?

Jednym z podstawowych założeń koncernu jest rozwijanie się wraz z otoczeniem. Sfery te powinny się przenikać

i wpływać na siebie wzajemnie. Wsparcie szkół przez Toyotę ma przede wszystkim na celu podniesienie poziomu nauczania wiedzy technicznej. W związku z tym wyposażamy placówki w pomoce naukowe. Już na początku naszej obecności w Wałbrzychu przekazaliśmy szkole profesjonalną obrabiarkę CNC. Oprócz tego zaopatrzyliśmy ją w modele silników i skrzyń biegów oraz dwa samochody testowe. Prowadzimy również program staży i praktyk w naszym zakładzie. Między innymi w ten sposób przyczyniamy się do rozwoju regionu i myślę, że jest to korzyść obojętna. Dzięki wsparciu edukacji, możemy liczyć na lepiej wykształconych pracowników. Dobrze wykształcona kadra wpływa z kolei na stabilność regionu, a jak mówiłem, ten aspekt ma dla nas ogromne znaczenie przy podejmowaniu decyzji o kolejnych inwestycjach.

Koncern Toyota od lat obecny jest również w sferze społecznej i stał się przykładem tzw. Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (CSR). Jakie korzyści płyną dla koncernu z działań skierowanych do lokalnej społeczności?

Zasady odpowiedzialnego biznesu są tożsame z zasadami Toyota Way będącymi swoistym DNA firmy od początku jej istnienia. Stąd też, jak wspominałem przed chwilą, podstawową filozofią koncernu jest wspólny rozwój z lokalną społecznością. Dlatego najbardziej aktywni jesteśmy w dziedzinach, w których możemy podzielić się swoimi doświadczeniami: ekologii, bezpieczeństwie na drogach czy edukacji technicznej. Co roku przeprowadzamy też badania wśród mieszkańców jakie dziedziny życia z ich punktu widzenia powinny być wspierane przez lokalne firmy. Stąd też nasze zaangażowanie w projekty społeczne, edukacyjne czy też promujące sport i zdrowy tryb życia. ■

Przykłady działań Toyoty w regionie

• Fundusz Toyoty – Dobre Pomysły zmieniają Nasz Świat

Program grantowy dla organizacji non-profit na projekty małej rewitalizacji

• ZielonyWałbrzych.pl

Portal dla mieszkańców z informacjami o ekologii i radami dotyczącymi proekologicznych działań w naszych domach

• Program wolontariatu PoMOC z Toyoty

Program grantowy dla pracowników na realizację działań w ich społecznościach

• Bezpieczny Kierowca

Program szkoleń techniki jazdy dla mieszkańców, konkurs oraz kampanie społeczne

• TOYOTA Basket Liga

Całoroczne rozgrywki koszykówki dla szkół podstawowych i gimnazjów

• TOYOTA Półmaraton Wałbrzych

Współorganizacja półmaratonu

- *wsparcie lokalnych klubów sportowych i instytucji kultury*

TOYOTA

NOWAKOWSKI

NOWOCZEŚNIE dla biznesu

2 *lat*
HYBRYD

Toyota Wałbrzych Nowakowski

ul. Uczniowska 21, Wałbrzych
Tel. 74 648 17 00

 Toyota.Bielany.Nowakowski

Toyota Bielany Nowakowski

ul. Czekoladowa 10, Bielany Wrocławskie
Tel. 71 799 60 60

 ToyotaWałbrzychNowakowski

Toyota Nowakowski „Pewne Auto” Jelenia Góra

ul. Wrocławska 99A, Jelenia Góra
Tel. 75 752 16 04

 ToyotaWałbrzychNowakowski

www.ToyotaNowakowski.pl

Wykorzystać

POTENCJAŁ

Chcemy, by zakład w Jaworze stał się wyznacznikiem dla sektora motoryzacyjnego i zapoczątkował kolejny etap w jego rozwoju – o decyzji ulokowania fabryki na Dolnym Śląsku opowiada dr Andreas Schenkel, Prezes Zarządu Mercedes-Benz Manufacturing Poland

WSSE INFO: Panie Prezesie, przy poszukiwaniu miejsca dla nowej fabryki Mercedesa rozważano siedem lokalizacji. Jakie aspekty zdecydowały o tym, że to właśnie w Jaworze, na terenach Dolnośląskiej Strefy Aktywności Gospodarczej powstaje pierwszy zakład produkcyjny Mercedes-Benz Cars w Polsce?

DR ANDREAS SCHENKEL: Nasza inwestycja to element globalnej strategii wzrostu sprzedaży samochodów osobowych Mercedes-Benz na świecie. W 2016 roku odnotowaliśmy 40% wzrost sprzedaży w porównaniu z rokiem poprzednim, co oznacza, że był to czwarty z rzędu rekordowy rok Mercedes-Benz w Polsce. W tym roku również zapowiada się dobry wynik. Koncern Daimler AG podejmuje decyzję o lokalizacjach nowych fabryk na podstawie kluczowych kryteriów, takich jak położenie, kształt działki, stan infrastruktury, logistyka, możliwość stworzenia sieci partnerów i poddostawców, dostęp do odpowiednio wykwalifikowanych kadr czy wsparcie ze strony władz krajowych i regionalnych. Pod tym względem położony na Dolnym Śląsku Jawor okazał się być dla nas najlepszym wyborem – widzimy tu ogromny potencjał. Dodatkowo, bliska odległość od „siostrzanego” zakładu w Kölleda w Turynii pozwoli na wzajemną współpracę obu fabryk.

Przygotowanie projektu inwestycyjnego to miesiące spędzone na analizach, negocjacjach i ustaleniach. Efektywność prac zależała w dużej mierze od pozytywnego klimatu inwestycyjnego oraz wsparcia ze strony polskiej. Jak przebiegały prace nad projektem oraz czy proces ten spełnił Pana oczekiwania?

Polska to kraj z dużym potencjałem, który ma wiele do zaoferowania zagranicznym inwestorom. Największymi atutami Polski są oczywiście czynniki makroekonomiczne, silne kadry i zasoby materialne. Z roku na rok poprawia się także klimat prowadzenia działalności gospodarczej. Potwierdzają to nie tylko międzynarodowe rankingi, takie jak Doing Business 2017 Banku Światowego, ale także otwartość władz na poziomie regionalnym oraz lokalnym i zaangażowanie instytucji służących pomocą zagranicznym inwestorom. Przy projekcie o takim

poziomie złożoności jak nasz wyzwaniem jest już sama optymalizacja jego wielkości i kształtu oraz uzyskanie wszelkich niezbędnych pozwoleń. W Polsce znaleźliśmy jednak partnerów, którzy są doskonale merytorycznie przygotowani do prowadzenia tego typu przedsięwzięć, a także wykazują dużą determinację w poszukiwaniu optymalnych dla wszystkich rozwiązań. Dzięki otwartości władz samorządowych oraz zaangażowaniu przedstawicieli SSE, przygotowania projektu przebiegały w bardzo dobrej atmosferze i na wysokim, merytorycznym poziomie.

Z koncernem Daimler związany jest Pan od przeszło dwóch dekad. Przed objęciem stanowiska prezesa fabryki w Jaworze pracował Pan w zakładzie Untertürkheim koło Stuttgartu. Co oznacza dla Pana nowa funkcja?

Karierę w koncernie rozpocząłem w roku 1996 jako praktykant w zakładach produkcji silników w Untertürkheim koło Stuttgartu. Potem pełniłem różne funkcje kierownicze w dziale produkcji sa-

” Polska to kraj z dużym potencjałem, który ma bardzo dużo do zaoferowania zagranicznym inwestorom.

modów osobowych Mercedes-Benz, w tym szefa montażu tylnych osi oraz szefa działu centralnego zarządzania systemu produkcji Mercedes-Benz Cars. Zanim objąłem stanowisko prezesa zarządu Mercedes-Benz Manufacturing Poland byłem odpowiedzialny za planowanie produkcji podwozi w fabryce w Untertürkheim. Zakład w Jaworze będzie pierwszą fabryką Mercedes-Benz w Polsce, więc jestem wdzięczny moim szefom za powierzenie mi tak fascynującego wyzwania. Jednocześnie w naszej pracy kierujemy się maksymą *the best or nothing*, więc oprócz entuzjazmu czeka mnie też sporo ciężkiej pracy, której oczywiście będę starał się sprostać.

Nakłady na inwestycje w Jaworze mają przekroczyć 500 mln euro. Fabryka nie będzie jedynie

montownią silników. Zostaną w niej wykorzystane najnowocześniejsze technologie, tzw. idea czwartej rewolucji przemysłowej. Co to oznacza?

W fabryce Mercedesa zostaną zastosowane nowoczesne rozwiązania, które zapewnią bezpieczną, efektywną i ekologiczną produkcję silników. Chcemy, by zakład w Jaworze stał się wyznacznikiem dla tego sektora i zapoczątkował kolejny etap w rozwoju branży motoryzacyjnej. W fabryce w Jaworze mają być produkowane zaawansowane technologicznie czterocylindrowe silniki benzynowe i wysokoprężne z przeznaczeniem dla całej gamy modelowej, od najmniejszej klasy A po limuzyny klasy S.

Zatrudnienie w zakładzie ma znaleźć około 500 osób, a rekrutacja rozpocznie się pod koniec 2017 roku. Jakich specjalistów będziecie Państwo potrzebować?

Planujemy zatrudnić zarówno inżynierów oraz pracowników z wyższym wykształceniem, jak również pracowników produkcji. Za nami pierwszy etap tworzenia struktur nowo powstałej spółki, czyli powołanie lokalnego działu kadr. Obecnie prowadzimy działania rekrutacyjne mające na celu zbudowanie zespołu odpowiedzialnego za obsługę finansową i prawną firmy. Rekrutacja na inne stanowiska będzie prowadzona pod koniec 2017 i w 2018 roku. Zapraszamy do śledzenia ogłoszeń na stronie internetowej dedykowanej inwestycji w Jaworze www.mercedes-benz-jawor.com.pl. Jednym z jej kluczowych elementów jest właśnie dział „Kariera”, dzięki któremu wszystkie osoby zainteresowane podjęciem pracy w naszej firmie będą mogły zapoznać się z planami rekrutacyjnymi oraz znaleźć aktualne oferty pracy.

Funkcjonowanie fabryki generuje nie tylko zapotrzebowanie na odpowiednie kadry, ale również produkty i usługi. Czy szacujecie Państwo, jaki wpływ będzie miał zakład na lokalny i krajowy rynek oraz nawiązanie nowych relacji z poddostawcami i kooperantami?

Kadry to jeden z głównych atutów Polski przemawiający za lokowaniem tu inwestycji. Wysokie kwalifikacje, wydajność oraz lojalność polskich pracowników to argumenty, które miały wpływ także na naszą decyzję w tym zakresie. Nasze doświadczenia z zakładów produkcyjnych na całym świecie udowadniają, że inwestycja taka jak nasza w istotny sposób przyczynia się do rozwoju regionu, stymulując m.in. rozwój przedsiębiorczości, powstawanie nowych, atrakcyjnych miejsc pracy, czy też rozwój kwalifikacji zawodowych mieszkańców regionu. Zgodnie z planami w naszej fabryce

w Jaworze ma powstać około 500 miejsc pracy. Szacuje się, że każde z nich wygeneruje dodatkowe miejsca pracy w regionie – u kooperantów, poddostawców i usługodawców. Nasza inwestycja wpłynie także pozytywnie na rynek pracy za sprawą inwestycji w kapitał ludzki. Przewidujemy organizację szkoleń dla przyszłych polskich pracowników przez wykwalifikowanych pracowników z naszych zakładów w Niemczech. Chcemy podzielić się naszym know-how na temat innowacji technologicznych i organizacyjnych oraz nowoczesnych metod zarządzania. Będzie to pozytywnie oddziaływać na produktywność lokalnej gospodarki. Można także oczekiwać, że nasze przedsięwzięcie będzie

” Chcemy – co podkreślamy na każdym kroku – aktywnie uczestniczyć w życiu lokalnej społeczności.

impulsem do tworzenia sieci powiązań między krajowymi kooperantami i poddostawcami. To bardzo istotny element w budowaniu pełnego łańcucha gospodarczego oraz procesu doskonalenia standardów usług i produktów.

Takie zapotrzebowanie wymaga nie tylko poszukiwania odpowiednich kadr na rynku, ale również włączenia się w proces kształcenia przyszłych pracowników, aby absolwenci odpowiadali Państwa oczekiwaniom. Czy Mercedes rozpocznie współpracę ze szkołami oraz czy zamierza wykorzystać niemieckie doświadczenia w kształceniu dualnym?

Niezależnie od prowadzonej rekrutacji aktywnie uczestniczymy w rozmowach z przedstawicielami władz lokalnych i odpowiednich instytucji poświęconych potrzebom rekrutacyjnym, profilom zawodowym i umiejętnościom przyszłych pracowników oraz planowanym działaniom edukacyjnym. Ważnym elementem rozmów są możliwości organizacji i rozwoju lokalnego systemu kształcenia zawodowego oraz dostosowania powiatowych placówek oświatowych do potrzeb rozwijającego się lokalnego rynku pracy w związku z napływem nowych inwestycji takich jak nasza. Jednak przygotowanie szczegółowego planu dotyczącego działań edukacyjnych w regionie wymaga jeszcze czasu i wielu rozmów z lokalnymi partnerami, dlatego proszę o chwilę cierpliwości. O wszystkim będziemy Państwa rzetelnie i na bieżąco informować.

Zakład powstaje na terenach Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w gminach Jawor i Męcinka (Dolnośląska Strefa Aktywności Gospodarczej)

Koncern Daimler jest jednym z przykładów postępowania w myśl Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (CSR). Dopiero rozpoczyna się budowa fabryki, a już Mercedes obecny jest w lokalnych inicjatywach, takich jak jarmark bożonarodzeniowy czy wystawa dotycząca historii i przyszłości marki. Jak bardzo chcecie angażować się w życie społeczne i kulturalne regionu?

Chcemy – co podkreślamy na każdym kroku – aktywnie uczestniczyć w życiu lokalnej społeczności. Jeszcze przed otwarciem zakładu i uruchomieniem produkcji zaplanowaliśmy wiele różnych działań pod wspólnym hasłem „Witajcie w rodzinie Mercedes-Benz“, umożliwiających nawiązanie bezpośrednich, bliskich kontaktów z mieszkańcami regionu. Jednym z nich było otwarcie multimedialnej wystawy „Jawor – nowy rozdział w historii Mercedes-Benz“, której celem jest przybliżenie mieszkańcom Jawora ponad 130-letniej historii innowacji i dorobku technologicznego naszej firmy. Mercedes-Benz ma swoje muzeum w Stuttgarcie, ale wystawa w Jaworze to pierwsze takie przedsięwzięcie naszej firmy na skalę światową, dlatego tym bardziej cieszy nas, że już w pierwszy weekend po otwarciu ekspozycję zobaczyło ponad 200 osób. Mamy nadzieję, że wystawa stworzy przestrzeń – punkt na mapie Jawora, gdzie będzie można spotkać się i podyskutować o historii nauki i techniki, której trochę brakuje w programach szkolnych. Byłbym szczęśliwy, gdyby nasza wystawa zainspirowała uczniów do rozwijania swoich umiejętności na kierunkach technicznych, żeby

w przyszłości mogli podjąć pracę w naszej fabryce.

Mercedes uruchomił również portal internetowy poświęcony inwestycji w Jaworze. Jakie jest jego zadanie oraz do kogo jest kierowany?

Planując budowę nowego zakładu w Jaworze, jednym z naszych priorytetów było stworzenie platformy umożliwiającej informowanie lokalnej społeczności o tym, co dzieje się wokół naszej inwestycji. Tak powstał pomysł przygotowania strony internetowej dedykowanej fabryce. Podstawowym założeniem było zaprojektowanie serwisu, który po pierwsze będzie się rozrastał i zmieniał razem z postępem prac inwestycyjnych, z drugiej zaś strony będzie źródłem informacji dla całej społeczności zamieszkującej region, lokalnych organizacji oraz mediów na temat wszystkich prowadzonych przez nas działań i inicjatyw, zarówno biznesowych, jak i kulturalnych czy społecznych. Tak jak wspominałem wcześniej ważnym elementem nowej strony jest dział „Kariera“, gdzie będzie można znaleźć informacje na temat aktualnych ofert pracy. Docelowo będzie to również miejsce dające możliwość zapoznania się z ciekawostkami oraz aktualnymi informacjami na temat bieżącej działalności Mercedes-Benz. ■

PLESZEW

Miasto otwarte na inwestorów

W obrębie Miasta i Gminy Pleszew znajduje się 8 ha gruntów przeznaczonych na prowadzenie działalności gospodarczej. Ofertę inwestycyjną uzupełnia 5 ha terenu objętego Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną. Działalność w WSSE umożliwia przedsiębiorcom skorzystanie z pomocy publicznej w postaci ulg w podatku dochodowym.

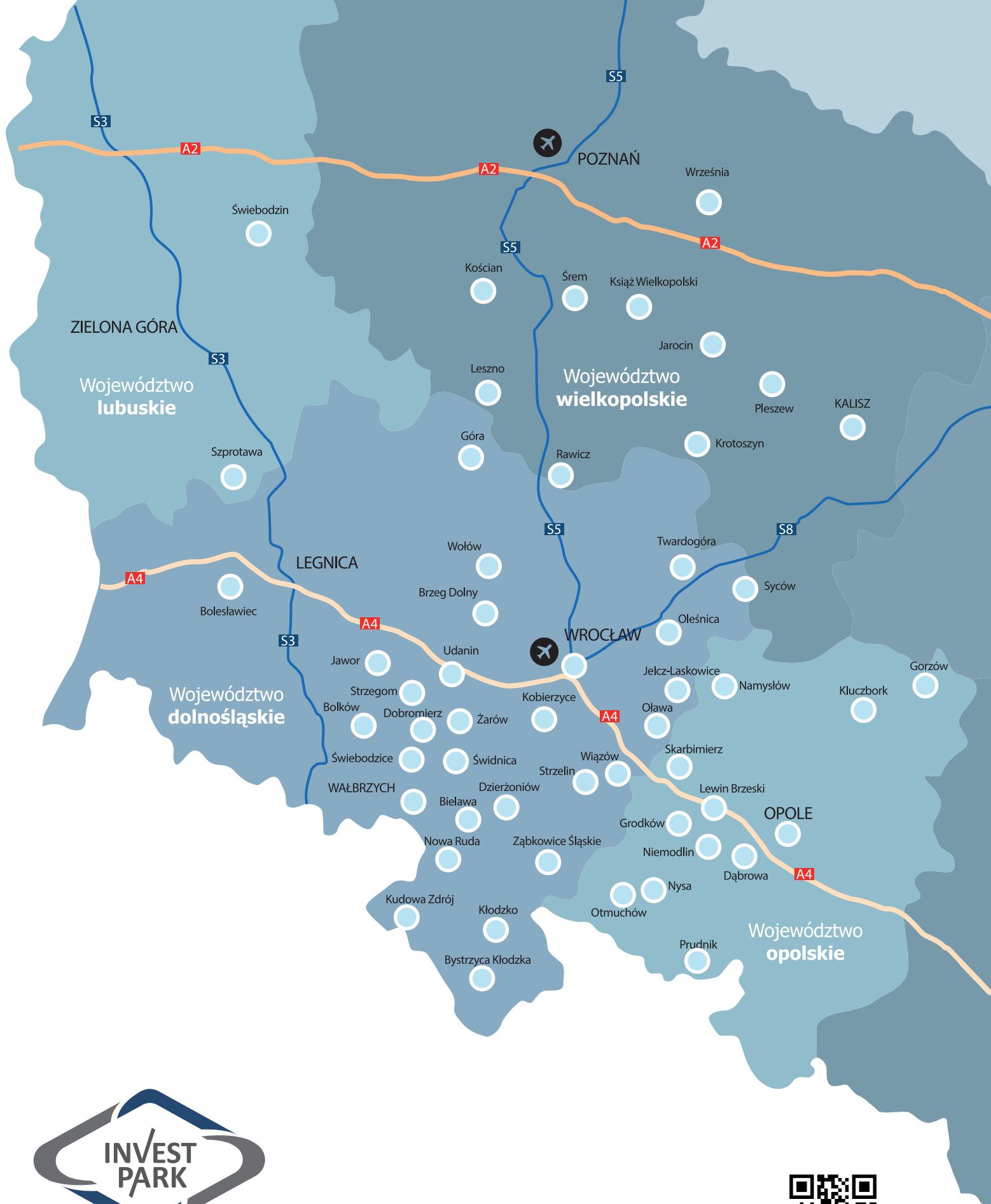

**SPRAWDŹ TERENY
INWESTYCYJNE
W PLESZEWIE**

Pleszew to urokliwa miejscowość w południowej części Wielkopolski położona nad rzeką Ner. Znajduje się w odległości 90 km od Poznania – stolicy regionu, oraz około 50 km od węzła autostrady A2. Gminę zamieszkuje ponad 30 tys. mieszkańców. Miasto posiada bogatą ofertę rekreacyjną oraz atrakcyjną bazę gastronomiczną i hotelową. Ponad 730-letnia historia i tradycja współgra z nowoczesnością w dziedzinie gospodarki, edukacji, ochrony środowiska, a także kultury i sportu.

Już w latach 90. XX wieku miasto rozpoczęło proces integracji z Europą, podpisując umowę partnerską z niemieckim Spangenberg. W kolejnych latach nawiązało współpracę z francuskim St. Pierre d'Oleron, belgijskim Morlanwelz i niemieckim Westerstede. Dzisiaj to miasto na wskroś europejskie.

Pleszew słynie z produkcji kotłów centralnego ogrzewania oraz ogrodnictwa – szczególnie szklarniowej uprawy pomidorów. Silnie rozwinięte jest także rzemiosło, w tym uznane w całej Europie rymarstwo i siodlarstwo. Miasto znane jest również jako producent maszyn dla branży spożywczej, które eksportowane są do Azji oraz Ameryki. W Pleszewie w firmie FAMOT z kapitałem niemiecko-japońskim powstają specjalistyczne obrabiarki wykorzystywane na całym świecie, a także funkcjonuje ośrodek szkoleniowy i centrum sprzedaży tych urządzeń na Europę Wschodnią.

MAPA PODSTREF

Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej

Obejrzyj interaktywną
mapę w Internecie

Profesjonalnie *znaczy* kompleksowo

AUTOR Michał Szukała, wiceprezes Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej

Bogata oferta terenów inwestycyjnych oraz ulgi podatkowe nie są jedynymi atutami wałbrzyskiej strefy. To 20-letnie doświadczenie w koordynowaniu procesów inwestycyjnych oraz wsparcie, które oferujemy po ich zakończeniu, czyni nas rzetelnym partnerem biznesowym dla zagranicznych przedsiębiorców.

PROCES INWESTYCYJNY nie zaczyna się z chwilą „wbicia łopaty” pod budowę zakładu. Ten etap poprzedzony jest wieloma badaniami i analizami, negocjacjami, sporządzaniem umów oraz uzyskiwaniem niezbędnych pozwoleń. Proces ten może wydawać się skomplikowany, szczególnie dla zagranicznego inwestora, który nie ma doświadczenia w poruszaniu się w polskich przepisach prawnych.

PRZEZ DWIE DEKADY DZIAŁALNOŚCI wałbrzyska strefa pomogła w realizacji inwestycji blisko stu du-

żym firmom z zagranicznym kapitałem. Wśród nich znalazły się międzynarodowe koncerny motoryzacyjne oraz światowe marki związane z branżą AGD oraz spożywczą. Mamy zatem doświadczenie w prowadzeniu dużych projektów inwestycyjnych, w które zaangażowane są zespoły eksperckie z ramienia przedsiębiorcy, wałbrzyskiej strefy, samorządu, Ministerstwa Rozwoju oraz Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu. Uzgodnienia przy tak dużych i skomplikowanych projektach trwają nawet kilka miesięcy. Aby dotrzymać ustalonego harmonogramu wymagane jest zaangażowanie każdej strony. Na efektywność prac wpływa nasza znajomość przepisów, kontakty z jednostkami samorządowymi i gestorami mediów oraz rozeznanie w lokalnym i krajowym rynku usług. Jeżeli wymaga tego sytuacja, pomagamy w koordynowaniu projektu, pośrednicząc między inwestorem a podmiotami zewnętrznymi w jego poszczególnych etapach.

INWESTYCJE W WSSE

Za jakość i kompleksowość obsługi przedsiębiorców wałbrzyska strefa została wyróżniona w rankingu fDi Magazine

100

DUŻYCH
zagranicznych firm

170

PROJEKTÓW
inwestycyjnych

22
MLD ZŁ

NAKŁADÓW
finansowych

SPÓŁKA ODGRYWAŁA RÓWNIEŻ KLUCZOWĄ ROLĘ w realizacji prac związanych z utworzeniem całych kompleksów inwestycyjnych nazywanych Strefami Aktywności Gospodarczej. Są to tereny przeznaczone zarówno dla strategicznego inwestora, jak i dla jego potencjalnych kooperantów i poddostawców. Pod zarządem spółki znajdują się dwa takie miejsca. Pierwsze to Wrześńska Strefa Aktywności Gospodarczej położona w województwie wielkopolskim, w której zlokalizowana jest fabryka koncernu Volkswagen. Z kolei na terenach gmin Jawor i Męcinka znajduje się podstrefa WSSE, w której rozpoczyna się budowa zakładu Mercedes-Benz. Oba kompleksy charakteryzują się doskonałym położeniem, uzbrojeniem oraz przede wszystkim bezpośrednią bliskością niemieckich gigantów motoryzacyjnych.

CO WAŻNE, WSPIERAMY również przedsiębiorców po zakończeniu inwestycji, oferując pomoc w zna-

lezeniu wykwalifikowanych pracowników oraz rzetelnych partnerów biznesowych. Organizujemy szkolenia, konferencje i targi branżowe. Zrzeszamy także przedsiębiorców w klastrach oraz grupie zakupowej obniżającej opłaty za media. Staramy się na bieżąco odpowiadać na potrzeby inwestorów oraz niwelować ewentualne bariery, na które napotykają.

OBSŁUGA STREFY nie kończy i nie zaczyna się zatem na sprzedaży gruntów. Jakość i kompleksowość oferowanego przez nas wsparcia została doceniona zarówno przez przedsiębiorców, jak i międzynarodowe raporty. Stanowi ona istotny element zachęt oferowanych zagranicznym firmom oraz wpływa na atrakcyjność inwestycyjną Polski. ■

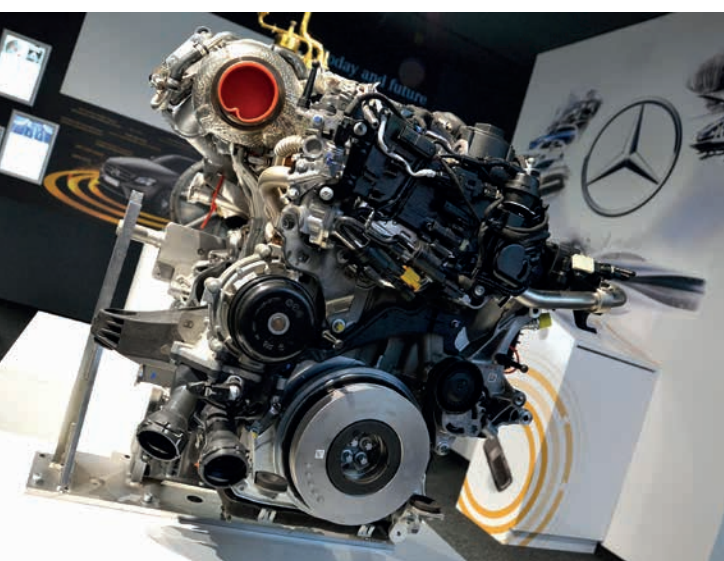

rozwiązań jest
nie ciekawsze
wanie.

NOWY ROZDZIAŁ W HISTORII

MERCEDES-

Otwierając wystawę, pragniemy powitać Jawor jako nowego członka rodziny Mercedes-Benz Cars i całej sieci produkcji elementów napędowych. Nowa fabryka będzie ważnym ogniwem w grupie naszych zakładów na świecie, zaopatrując je w silniki – czyli w serce samochodu. W ten sposób przekazujemy Polsce nie tylko wymierną inwestycję, ale też 130 lat doświadczenia naszych najlepszych niemieckich zakładów produkcyjnych – powiedział obecny na spotkaniu Frank Deiss, wiceprezes Mercedes-Benz Cars, odpowiedzialny za produkcję układów napędowych.

Multimedialna ekspozycja *Jawor – nowy rozdział w historii Mercedes-Benz* to zaproszenie do świata marki, skierowana nie tylko dla miłośników motoryzacji. Jedną z atrakcji jest replika

-BENZ

pierwszego na świecie silnika szybkoobrotowego, skonstruowanego w 1884 r. przez Gottlieba Daimlera i Wilhelma Maybacha, który m.in. został użyty do modelu pierwszego motocykla. Zwiedzający mogą również zobaczyć ultranowoczesny silnik OM 654 – szczytowe osiągnięcie produkcji wysokoprężnych silników. Część ekspozycji ma charakter stały; pozostałe elementy będą wymieniane wraz z realizacją inwestycji.

— Bardzo się cieszę, że będę miał okazję towarzyszyć pracom budowlanym, które rozpoczną się już w czerwcu tego roku. Polska ma duże znaczenie dla naszego koncernu, o czym świadczy między innymi rekordowa liczba sprzedanych pojazdów w 2016 roku. W porównaniu z rokiem poprzednim sprzedaż ta wzrosła o 40 procent – powiedział dr **Andreas Schenkel**, Prezes Zarządu Mercedes-Benz Manufacturing Poland.

MULTIMEDIALNA EKSPOZYCJA DOTYCZĄCA MARKI MERCEDES-BENZ ZOSTAŁA OTWARTA W REGIONALNYM MUZEUM W JAWORZE. CZĘŚĆ WYSTAWY POŚWIĘCONA JEST BUDOWIE FABRYKI KONCERNU NA TERENACH OBJĘTYCH WĄŁBRZYSKĄ SPECJALNĄ STREFĄ EKONOMICZNĄ.

Dr Andreas Schenkel,
Prezes Zarządu Mercedes-Benz Manufacturing Poland

Docelowo przestrzeń zaaranżowana na wystawę ma stać się również miejscem spotkań dla lokalnej społeczności, szczególnie dzieci i młodzieży, które chcą się dowiedzieć więcej o historii i przyszłości motoryzacji, nauki oraz techniki.

— Naszym celem jest stały kontakt i dialog z mieszkańcami regionu, w którym planujemy naszą inwestycję. Mamy nadzieję, że wystawa stworzy przestrzeń – punkt na mapie Jawora, gdzie będzie można spotkać się i podyskutować o historii nauki i techniki, której trochę brakuje w programach szkolnych. Przeszkoliliśmy też odpowiednio personel Muzeum Regionalnego, który będzie chętnie odpowiadał na pytania zwiedzających – powiedziała dr **Ewa Łabno-Falęcka**, Dyrektor Komunikacji Marketingowej i Relacji Zewnętrznych Mercedes-Benz Manufacturing Poland. ■

Specjalne Strefy Ekonomiczne w nowym modelu

SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO

O sposobie wsparcia inwestorów w poszukiwaniu wykwalifikowanych pracowników oraz dostosowaniu kształcenia do potrzeb przedsiębiorców rozmawiali przedstawiciele spółek zarządzających Specjalnymi Strefami Ekonomicznymi w Polsce. W spotkaniu zorganizowanym w wałbrzyskiej strefie wzięła udział **Anna Zalewska**, Minister Edukacji Narodowej. Ministerstwo Rozwoju reprezentowała **Grażyna Ciurzyńska**, dyrektor Departamentu Polityki Inwestycyjnej.

Od 20 lat Specjalne Strefy Ekonomiczne stanowią skuteczny instrument polskiego wzrostu gospodarczego. Niemal we wszystkich powiatach istnieją tereny inwestycyjne objęte ich statusem. Nakłady inwestycyjne w strefach sięgnęły łącznie 120 miliardów złotych, a zatrudnienie w zakładach firm funkcjonujących w SSE znalazło blisko 280 tysięcy osób.

Z badań przeprowadzonych przez strefy wynika, że zapotrzebowanie kadrowe przedsiębiorców wpływa na konieczność

zmian w systemie edukacji. Firmy poszukują absolwentów studiów inżynierskich oraz przedstawicieli m.in. takich zawodów, jak: operator obrabiarek skrawających, elektryk, mechanik, elektromechanik czy automatyk. Plany zatrudnieniowe inwestorów strefowych przewidują utworzenie w najbliższych latach kilkunastu tysięcy miejsc pracy związanych z tymi specjalizacjami. Nowe miejsca pracy powstaną także w szeroko rozumianym otoczeniu firm inwestujących w strefach, u ich kooperantów i podwykonawców, co z pewnością zwielokrotni efekt zatrudnieniowy.

KRZYSZTOF DRYNDA

wiceprezes Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST-PARK”
odpowiedzialny w spółce m.in. za funkcjonowanie klastrów

WSSE INFO: jak sami przedsiębiorcy odnoszą się do proponowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej zmian w systemie szkolnictwa zawodowego?

Krzysztof Drynda: Jednym z głównych czynników wpływających na decyzje o nowych inwestycjach jest dostępność kapitału ludzkiego, czyli potencjalnych pracowników. Przedsiębiorcy, którzy prowadzą działalność w strefie, zaznaczają, że o ile nie mają problemów z zatrudnieniem kadry menadżerskiej i inżynierskiej, o tyle pojawia się niedobór pracowników w niektórych obszarach specjalizacji technicznych. Rozwiązanie tej kwestii wymaga podjęcia działań systemowych. Zmiany polegające na wprowadzeniu szkół branżowych są niezbędne i dają szansę „odczarowania” złej sławy szkolnictwa zawodowego. Tym bardziej, że nowy system nie zamyka młodym ludziom drogi na studia. Z jednej strony daje możliwość szybkiego zdobycia kwalifikacji zawodowych, z drugiej – dalszego rozwoju. W ubiegłym roku przeprowadziliśmy badania związane z zapotrzebowaniem kadrowym naszych przedsiębiorców. Co ważne, zakładają one perspektywę 5-6-letnią. Taka wiedza może stanowić podpowiedź dla ucznia stojącego przed wyborem dalszej drogi zawodowej, gdyż pokazuje, które kierunki będą cieszyć się zainteresowaniem przedsiębiorców po ukończeniu przez niego szkoły. Co więcej, badania te pokazują wzrost zapotrzebowania na kierunki wyższe – techniczne. Oznacza to rozwój polskiego przemysłu w stronę nowoczesnych technologii i automatyzacji procesów przemysłowych. Ta wiedza pozwala z kolei przewidzieć tendencje na rynku absolwentów szkół wyższych i zapobiec ewentualnym problemom w przyszłości.

Podczas spotkania w Wałbrzychu omówiono podjęte w strefach działania, które wspierają przedsiębiorców w poszukiwaniu wykwalifikowanej kadry. Pomocne w tej dziedzinie są między innymi powołane przez SSE klustry edukacyjne, w których skupionych jest obecnie około 300 podmiotów, w tym przedsiębiorcy, szkoły, samorządy oraz instytucje okołobiznesowe. Klustry umożliwiają współpracę szkół i pracodawców poprzez staże i praktyki zawodowe, realizację projektów badawczych z uczelniami wyższymi, wsparcie szkolnych kół robotyki oraz doposażanie sal edukacyjnych. Jedną z najbardziej efektyw-

Komentarz eksperta

Zachodzące zmiany stanowią podwaliny dualnego systemu kształcenia i mają wpływ nie tylko na etap kształcenia na poziomie średnim.

To prawda. Widać tutaj politykę rządu, która ukierunkowana jest na potrzeby gospodarki, co zauważają sami przedsiębiorcy. Zmiany nie dotyczą jedynie wprowadzenia szkół branżowych, ale również współpracy nauki z biznesem na uczelniach wyższych oraz idąc krok dalej – tak zwanych doktoratów wdrożeniowych, czyli w uproszczeniu – dualnego systemu na poziomie akademickim. Polska obraca się w kierunku biznesu i zadaje pytanie: „Jakich specjalistów będziemy potrzebować, aby móc z powodzeniem funkcjonować i się rozwijać?”. Jest to absolutnie słuszny kierunek – stworzenie dialogu ze środowiskiem gospodarczym i dostosowanie kształcenia do wymagań rynku pracy na każdym etapie edukacji. Wszystkie działania leżące na styku edukacji, nauki i biznesu powodują, że Polska staje się jeszcze bardziej atrakcyjna dla inwestorów.

Jaką rolę w tym dialogu mogą pełnić specjalne strefy ekonomiczne oraz prowadzone przez nie klustry edukacyjne?

Klustry stanowią obszar, na którym powinna być prowadzona analiza zapotrzebowania kadrowego przedsiębiorców. Tylko w wałbrzyskiej strefie obejmującej południowo-zachodnią część Polski działa ponad 200 firm. Jeżeli zbierzemy dane z wszystkich 14 stref, otrzymamy obraz zapotrzebowania na konkretne zawody w skali kraju. Takie badanie może przysłużyć się wprowadzeniu zmian systemowych. Jeżeli, dla przykładu, przedsiębiorcy potrzebują kilku tysięcy operatorów obrabiarek skrawających, nie oznacza to, że są oni potrzebni w całym kraju, a jedynie na obszarach, gdzie funkcjonuje przemysł powiązany z tą specjalizacją. Szkoły powinny zatem uruchamiać nowe kierunki w powiązaniu z oczekiwaniami lokalnych przedsiębiorców. Taki mechanizm pozwoli również młodym ludziom na pozostaniu w miejscu swojego urodzenia, gdyż umożliwi im znalezienie pracy uwzględniającej ich wykształcenie. Zapobiegne także kumulowaniu potencjału ludzkiego w dużych aglomeracjach kosztem mniejszych miejscowości, co stanowi jeden z elementów polityki zrównoważonego rozwoju.

nych form współpracy są klasy patronackie, nad którymi pieczę objęły firmy działające w strefach. W ciągu ostatnich dwóch lat powstało ich ponad 100.

Przedstawiciele stref ekonomicznych podpisali w Wałbrzychu deklarację popierającą założenia nowej polityki oświatowej Ministerstwa Edukacji. Zmiany zakładają m.in. zwiększenie roli przedsiębiorców w procesie kształcenia oraz utworzenie dwustopniowych szkół branżowych w miejsce dzisiejszych zasadniczych szkół zawodowych. ■

Kamień węgielny pod budowę opolskiej fabryki wmurowali m.in.: Pani You Yuxian, właścicielka grupy Hongbo oraz Pan Zhou Lianqing, Wicegubernator Prowincji Fujian, Członek Stałej Komisji Komunistycznej Partii Chin w Komitecie Prowincji Fujian.

CHINY CORAZ BLIŻEJ POLSKI

Budowa sieci polskich biur handlowych oraz bezpośrednie połączenie kolejowe Chengdu – Łódź, nazywane „Nowym Jedwabnym Szlakiem”, coraz bardziej zbliżają Polskę do Państwa Środka. Zacieśnienie relacji widać również w coraz większym zainteresowaniu lokowaniem chińskich inwestycji w Europie Środkowo-Wschodniej.

W 2016 roku na budowę fabryki w Wałbrzyskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej zdecydował się pierwszy inwestor z kapitałem chińskim. Hongbo Clean Energy rozpoczął w Opolu realizację inwestycji wartą blisko 80 mln złotych. Firma notowana na chińskiej giełdzie wybuduje zakład produkujący systemy oświetlenia LED.

– Polska dzięki swojemu położeniu jest mostem łączącym Europę Wschodnią i Zachodnią. Jest również dla Chin „oknem” na Europę, a realizowany projekt „Nowego Jedwabnego Szlaku” dodatkowo wzmacnia jej atuty – podkreśla Pani **Yuxian You**, właścicielka grupy Hongbo. – Braliśmy pod uwagę lokalizacje w Niemczech, Francji, Grecji i Czechach. Na decyzję wpłynęła atrakcyjność terenu oraz dobra współpraca z wałbrzyską strefą i lokalnym samorządem – dodaje Pani **Zixuan You**, prezes Hongbo Clean Energy.

Zakład w opolskiej podstrefie WSSE o powierzchni ok. 13 tys. m² składać się będzie z hali produkcyjnej oraz części biurowej i magazynowej. W fabryce prowadzone będą również prace badawcze nad nowymi produktami. Rocznie zakład opuszczać ma około 20 mln sztuk oświetlenia.

– Jest to pierwsza chińska inwestycja typu „Green Field” w Polsce. To również niezwykle istotny element w rozwoju całego terenu, którym zarządza strefa. Wierzę, że Hongbo stanie się ambasadorem Polski w Chinach, co przyczyni się do kolejnych inwestycji – podkreśla **Krzysztof Drynda**, wiceprezes WSSE.

W grudniu ubiegłego roku delegacja WSSE wzięła udział w misji gospodarczej do Chin, która miała na celu nawiązanie współpracy handlowej i gospodarczej pomiędzy oboma krajami. Zarząd strefy uczestniczył w Targach Automechanika Shanghai, drugiej największej na świecie imprezie wystawienniczej dla branży motoryzacyjnej oraz Targach Branży Spożywczej w Chengdu.

– Liczę, że w ślad za nowymi chińskimi inwestycjami przyjdą również wysokie technologie. Nasz potencjał, w postaci zdolnej młodzieży i wykształconych inżynierów, skłaniać może azjatyckich inwestorów do lokowania w Polsce przedsięwzięć badawczo-rozwojowych – tłumaczy **Maciej Badora**, prezes wałbrzyskiej strefy. ■

Patriotyzm, jak go widzę

Blisko 500 uczniów wzięło udział w konkursie „INVEST-PARK Patriotycznie” zorganizowanym przez wałbrzyską strefę. Każdy uczestnik otrzymał nagrodę bądź upominek. Konkurs plastyczny przebiegał pod hasłem „Patriotyzm, jak go widzę”. Wzięli w nim udział uczniowie z 15 szkół. Nadesłano blisko 500 prac plastycznych – dzieł młodych patriotów. Obrazy nawiązywały do historii kraju, słynnych Polaków, symboli narodowych oraz postaw patriotycznych.

– To niezmiernie budujące, że konkurs spotkał się z tak dużym zainteresowaniem. Widać, że uczniowie włożyli w prace wiele serca oraz wykazali się ogromną kreatywnością. Tym trudniej było nam przyznać wyróżnienia, gdyż każdy obraz zasługuje na uznanie – podkreślał podczas rozstrzygnięcia konkursu Maciej Badora, prezes wałbrzyskiej strefy.

Jury konkursu postanowiło przyznać aż 100 wyróżnień, wśród których znalazły się trzy nagrody główne dla młodzieży z wałbrzyskich szkół. Trafiły one do Alicji Rybińskiej z PSP nr 28, Sebastiana Filipiaka z PSP nr 10 oraz Julii Cismasz z PG nr 4. Uczniowie otrzymali multimedialne tablety, patriotyczne szaliki wałbrzyskiej strefy oraz gadżety związane z ekologią i bezpieczeństwem.

Podczas imprezy rozegrano również dodatkowy konkurs na najpiękniejszego orła – gościa Polski. Na parkingu wałbrzyskiej strefy powstało 9 rysunków wykonanych za pomocą kredy. Wyboru dokonali internauci, którzy oddawali głosy za pomocą mediów społecznościowych. Zwycięzcami okazali się uczniowie Szkoły Podstawowej nr 2. ■

OLEŚNICA

Tradycja i nowoczesność

MICHAŁ KOŁACIŃSKI

burmistrz Oleśnicy

Tu jest wyjątkowy klimat! Ścieżki rowerowe czy baseny są już wszędzie. U nas także – i cieszą się dużym zainteresowaniem. To standard i oczywisty punkt wyjścia. W Oleśnicy po prostu nie można się nudzić! Z całego świata przyjeżdżają widzowie i uczestnicy, by wziąć udział w Oleśnickim Festiwalu Cyrkowo-Artystycznym (OFCA). Reprezentanci różnych krajów prezentują się podczas corocznych Dni Europy, a fani jazzu z pewnością rozpoznają Oleśnicki Festiwal Jazzowy. Wielbicieli mocniejszego uderzenia meldują się w naszym mieście na wciąż rozwijającym się Oleśnica Rock Festival, a fani Hip-Hopu mobilizują się na AGRAFKĘ. Oleśnica jest też organizatorem festiwalu muzyki klasycznej. Powiem tak: dwadzieścia minut jazdy od Wrocławia jest miasto, które nie tylko oferuje szeroką ofertę kulturalną i sportową, ale w którym można znaleźć chwilę wytchnienia i zrealizować swoje plany – tak zawodowe, jak i rodzinne. Wysoki poziom szkół, szeroka baza przedszkolna, jedno z większych w skali kraju dotacji na dziecko w przedszkolach i żłobkach niepublicznych, szereg ulg i udogodnień dla dużych rodzin... w Oleśnicy każdy poczuje się jak u siebie.

Oleśnicki Festiwal Cyrkowo-Artystyczny (OFCA)

Przez ponad pół tysiąclecia Oleśnica była stolicą księstwa, co wpisało się w jej blisko 800-letnią historię. Współczesne miasto zachowuje swój książęcy rys nie tylko w architekturze. Wciąż się rozwija, przyciągając przy tym uwagę zarówno inwestorów, jak i podróżnych.

Zabytkowy charakter Oleśnicy tworzą m.in. jeden z największych i najlepiej zachowanych zamków na Dolnym Śląsku, bazylika pw. św. Jana Apostoła i Ewangelisty, Rynek oraz stare miasto. Klimat miasta to jednak nie tylko pamiątki historii, ale również bardzo rozbudowana oferta rekreacyjna i wypoczynkowa. Magnesem dla przyjezdnych są również parki, kilometry ścieżek biegowych, rowerowych i rolkarskich oraz stawy z ofertą wynajmu łódek i kajaków.

Niepodważalnym atutem miasta jest jego doskonałe położenie. Przez Oleśnicę przebiega trasa ekspresowa S8 łącząca Wrocław z Warszawą. Ze stolicy Dolnego Śląska w ciągu ok. 20 minut można bezpiecznie dotrzeć do Oleśnicy, zwiedzić miasto oraz skorzystać z szerokiej oferty kulturalnej i wypoczynkowej. Atrakcyjna lokalizacja, znakomite skomunikowanie i preferencyjne warunki dla inwestorów powodują, że coraz więcej firm planuje realizację w mieście swoich planów biznesowych. Na terenach Oleśnicy funkcjonuje Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna, w której swój zakład posiada GKN Driveline – dostawca technologii i układów przeniesienia napędu dla największych światowych marek. W zeszłym roku na inwestycje w strefie zdecydowała się firma Alucrom zajmująca się obróbką metali. Wciąż dostępnych jest blisko 45 ha atrakcyjnego terenu objętego ulgami podatkowymi.

**SPRAWDŹ TERENY
INWESTYCYJNE
W OLEŚNICY**

STUDIA
LICENCJACKIE
INŻYNIERSKIE
MAGISTERSKIE
PODYPLOMOWE

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA

im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu

KSZTAŁCIMY PRAKTYCZNIE

ADMINISTRACJA • ARCHITEKTURA WNĘTRZ
BHP • FILOLOGIA ANGIELSKA • KOSMETOLOGIA
LOGISTYKA • PIELĘGNIARSTWO • PEDAGOGIKA
TECHNIKI DENTYSTYCZNE

 /PWSZ.WALBRZYCH

 /PWSZ.WALBRZYCH

ul. Zamkowa 4. 58-300 Wałbrzych

WWW.PWSZ.COM.PL

Festiwal KWIATÓW I SZTUKI

*Coroczne święto florystyczne gromadzące ponad
100 000 odwiedzających, 250 wystawców
oraz dziesiątki atrakcji towarzyszących.*

W maju, już po raz 29, na terenie wałbrzyskiego Zamek Książ odbędzie się Festiwal Kwiatów i Sztuki. To jedna z największych i najbarwniejszych tego typu imprez w Polsce. Festiwal jest sposobem na powitanie powracającej do życia wiosny poprzez girlandy kwiatów, zachwycające aranżacje florystyczne, niesamowite występy artystyczne, pokazy i animacje, tańce dworskie oraz warsztaty formowania drzewek bonsai.

W tym czasie Zamek Książ, trzeci co do wielkości zamek w Polsce, zamienia się w bijące serce Dolnego Śląska. To właśnie tu gromadzą się tysiące turystów oraz fascynatów roślin i miłośników ogrodnictwa. Bajeczny wygląd zamku, połączony z wyjątkowym programem artystycznym, sprawia że „Festiwal Kwiatów i Sztuki” to jedna z najciekawszych propozycji w majowym kalendarzu imprez.

– Staramy się zaskoczyć zwiedzających nowymi pomysłami i aranżacjami – mówi **Grzegorz Grajewski**, prezes Dolnośląsko-Lubuskiego Oddziału Stowarzyszenia Florystów Polskich i właściciel centrum florystycznego. – Zapraszamy do współpracy najwybitniejszych mistrzów florystyki z kraju i zagranicy.

W tym roku dekorację w zamkowej Sali Maksymiliana przygotowuje grupa pod kierownictwem **Tomasza Kuczyńskiego**, florystycznego mistrza Polski oraz zdobywcy czwartego miejsca na Europa Cup 2016 w Genui, Mistrzostw Europy we Florystyce. Wystawa powstanie w ciągu czterech dni przy wsparciu około 30 mistrzów sztuki florystycznej – opowiada współorganizator imprezy.

Dzięki Stowarzyszeniu Florystów Polskich podczas festiwalu organizowane są również **Krajowe Florystyczne Mistrzostwa Regionu Dolnośląsko-Lubuskiego**. W tym roku odbędzie się trzecia edycja kwiatowej rywalizacji. – Na uczestników konkursu czekają cztery konkurencje: duża instalacja, kompozycja w naczyniu, bukiet zaręczynowy oraz niespodzianka, o której zawodnicy dowiedzą się 15 minut przed jej rozpoczęciem. Udział w Mistrzostwach Regionów upoważnia do startu w Mistrzostwach Polski, które wyłonią potencjalnego reprezentanta kraju w Mistrzostwach Europy. Co ciekawe kolejna edycja Europa Cup odbędzie się w Katowicach w 2020 roku – opowiada Grzegorz Grajewski.

W każdym roku do Zamku Książ, wraz z setkami wystawców, przybywają ogrodnicy, rękodzielnicy, jubilerzy oraz restauratorzy. Przed odwiedzającymi ukazany zostaje szeroki wybór roślin, cebulek kwiatowych, drzewek, ceramiki, produktów regionalnych i wyrobów artystycznych: obrazów, biżuterii, dekoracji i mineralów. Imprezie towarzyszą atrakcje dla naj-

młodszych oraz wystawy, warsztaty florystyczne, pokazy sukni kwiatowych, projekcje, wykłady historyczne, tańce dworskie, walki rycerskie, a także pokazy cukiernicze. **NAJBLIŻSZA EDYCJA FESTIWALU KWIATÓW I SZTUKI W ZAMKU KSIĄŻ JUŻ OD 29 KWIETNIA DO 3 MAJA TEGO ROKU.**

O atrakcyjności polskich tras rowerowych, zaletach kolarstwa oraz zdrowym trybie życia opowiada Czesław Lang, wicemistrz olimpijski, dwukrotny medalista szosowych mistrzostw świata oraz organizator Tour de Pologne.

DOLNY ŚLĄSK

można polecić każdemu

WSSE INFO: W swojej karierze kolarskiej uczestniżył Pan w najbardziej prestiżowych zawodach na całym świecie. Jak z tej perspektywy oceniłby Pan atrakcyjność polskich tras rowerowych?

CZESŁAW LANG: To prawda, że jeździłem w wielu miejscach, nawet tak egzotycznych jak Meksyk, ale nigdzie nie jeździ się tak dobrze jak w Polsce. Kiedy byłem kolarzem skupiałem się przede wszystkim na ściganiu, ale nie sposób pominąć wsparcia, które mieliśmy ze strony kibiców. To były tysiące ludzi. Dziś ta liczba jest jeszcze wyższa. Ostatni Tour de Pologne na trasie oglądało ponad 3,5 miliona osób. To są ludzie, którzy biorą wolne w pracy, dzieci, które idą całymi

klasami, żeby oglądać peleton. Wcale się nie dziwię, kiedy wielu kolarzy mówi mi, że Tour de Pologne to ich ulubiony wyścig w sezonie i chętnie wracają do Polski. Jedno, czego trochę nam brakuje, to wysokich gór, ale mamy też swoje kultowe miejsce, jak Ściana Bukowina – podjazd pod Gliczarów Górny. Tam nawet klasowi kolarze autentycznie cierpią i trzeba być doskonale przygotowanym, żeby człowiekowi nie zrobiło się ciemno przed oczami, gdy tempo jest wysokie. Każdego roku staramy się tak ustawiać trasę, żeby swoje szanse mieli zarówno sprinterzy, jak i specjaliści od jazdy po górach. Jest różnorodnie, a przy okazji widowiskowo. O to właśnie chodzi w kolarstwie.

Czy południowa część kraju, a w szczególności Dolny Śląsk, wyróżnia się na mapie polskich tras kolarskich?

Tour de Pologne aż siedem razy w swojej historii kończył się podjazdem pod Orlinek i to w Karpaczu zapadały najważniejsze rozstrzygnięcia wyścigu. Świadczy to doskonale o Dolnym Śląsku. Myślę, że ci, którzy wtedy jechali pod górę, wciąż pamiętają, jaki wysiłek musieli włożyć, by pokonać ten odcinek oraz swoich rywali. Dolny Śląsk ma bardzo zróżnicowane ukształtowanie terenu. Swoje miejsce znajdują tam na pewno kolarze szosowi, o czym świadczą choćby Mistrzostwa Polski w Sobótce i Świdnicy, które były tam rozgrywane przez ostatnie cztery lata. To zawodowcy, ale przecież po tych samych trasach mogą jeździć również pasjonaci-amatorzy. Kto potrzebuje większych wrażeń może pojechać w stronę gór – do Karpacza czy w okolice Jeleniej Góry. To też piękne miejsca do jeżdżenia na rowerach górskich, więc Dolny Śląsk można spokojnie polecić każdemu.

Za Pana sprawą, jako organizatora Tour de Pologne, do Polski zjeżdżają najlepsi światowi kolarze. Stanowi to niewątpliwą promocję kraju. Jak zagraniczni sportowcy odnoszą się do jej walorów?

Najlepszym dowodem na atrakcyjność Polski jest fakt, że zawodnicy chcą i chętnie tu wracają. Kiedy Tour de Pologne znalazł się w elitarnym gronie UCI World Tour, tak zwanej Kolarskiej Ligi Mistrzów, zaczęli przyjeżdżać do nas najlepsi z najlepszych. Skoro kolarz, który był właściwie w każdym kraju świata i widział zarówno wielkie miasta, jak i mniejsze miasteczka i wioski, mówi, że Polska jest niesamowita, to mamy powody do zadowolenia. Jest jeszcze jedna rzecz, która bardzo mnie cieszy – Tour de Pologne to wyścig, który odkrywa dla świata kolarstwa nowe gwiazdy. Rafał Majka i Michał Kwiatkowski, których chyba nie trzeba przedstawiać, Christopher Froome – trzykrotny zwycięzca Tour de France, czy obecny mistrz świata – Peter Sagan, a wymieniać mógłbym jeszcze długo. Oni wszyscy zaczęli swoje wielkie kariery podczas Tour de Pologne. To także jest magia tego wyścigu, bo przecież najchętniej wraca się pamięcią do pierwszych zwycięstw.

Jest Pan nie tylko organizatorem zawodów, ale również animatorem kolarstwa. Nie chciałbym, aby pytanie zabrzmiało banalnie, ale jakie zalety ma uprawianie tego sportu, w porównaniu do tak modnego ostatnio biegania?

Całe moje życie związane jest z rowerem, więc w tych sprawach jestem ekspertem. Najważniejsze jest to, żeby się ruszać. Ludzie dzięki temu stają się zdrowsi, spokojniejsi i bardziej uśmiechnięci. Jak na swój wiek bardzo dużo jeżdżę na rowerze i muszę powiedzieć, że serce mi rośnie, kiedy widzę na drodze z Wilanowa do Powsina pod Warszawą sporą

grupę kolarzy. Czasem mam wrażenie, że z naprzeciwną jedzie na mnie peleton Tour de Pologne. Ludzie rozwijają swoje pasje, inwestują w sprzęt, myślą o zawodach. Jak się nie cieszyć, kiedy widzę, jak bardzo na przestrzeni ostatnich lat rozwinęło się kolarstwo. Tour de Pologne Amatorów, który rozgrywany jest ostatniego dnia wyścigu, pokazuje zawodowcom, jak bardzo ludzie chcą się ścigać. Mini Tour de Pologne, który organizujemy dla dzieciaków, daje im możliwość zasmakowania tego sportu. To przecież cykl, z którego wywodzą się Rafał Majka, Michał Kwiatkowski czy Katarzyna Niewiadoma. Szansę na profesjonalne ściganie mają też ci, którzy wolą jazdę na rowerach górskich. 22 kwietnia startuje kolejny sezon cyklu Vienna Life Lang Team Maratony Rowerowe – najważniejsza taka impreza w naszym kraju. W ubiegłym roku na starcie sześciu wyścigów stanęło ponad 8000 uczestników. Pokazuje to, jaki potencjał jest w kolarstwie.

Jaki wpływ na Pana kondycję ma dieta wegańska? Stereotypowo uważa się, że sportowiec powinien jeść dużo mięsa, aby mieć potrzebną do uprawiania tej dyscypliny siłę i energię.

Kiedyś myślano, że bez mięsa, a przede wszystkim białka w nim zawartego, ani rusz. Dziś wydaje się to nieprawdopodobne, ale za moich amatorskich czasów jedliśmy podczas wyścigów kielbasę, kotlety schabowe, a nawet bigos. Gdy przeszedłem na zawodowstwo, wyjechałem do Włoch, poznałem inne nawyki żywieniowe. W moim przypadku o wegańskim trybie życia zdecydowała choroba. Cały czas jem białko, ale w innej postaci. Jest wiele roślin, choćby strączkowych, którymi spokojnie można zastąpić mięso. Powiem więcej – ścigałem się kilka lat temu z jednym Francuzem, który nie wierzył, że moje nawyki żywieniowe pozwolą mi wygrać. Mam nadzieję, że na mecie się do nich przekonał. ■

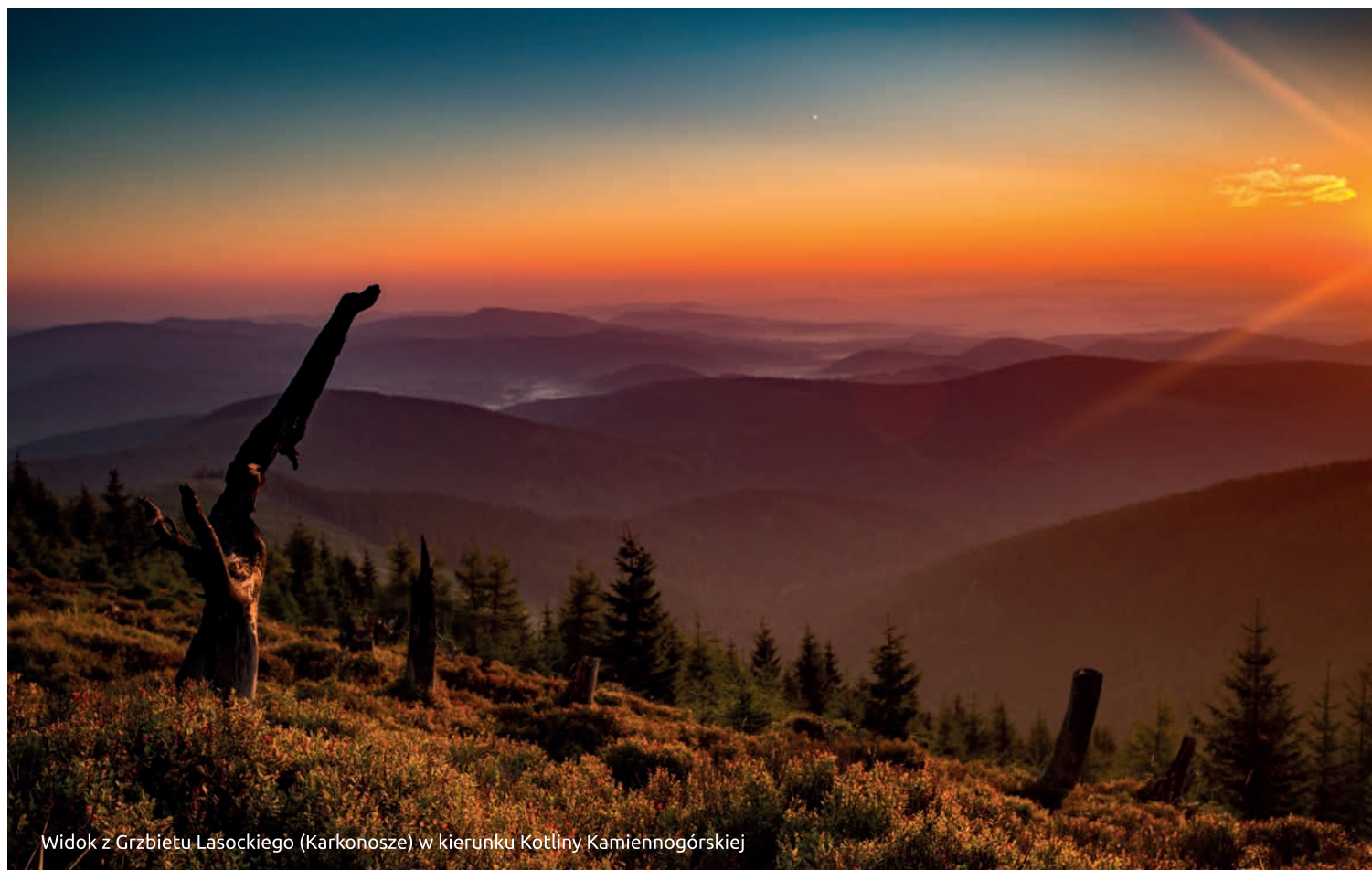

KARKONO

Położone w centralnej części Sudetów Zachodnich w południowo-zachodniej Polsce Karkonosze to największy i najwyższy masyw górski w całych Sudetach, którego szczyty jako jedyne przekraczają wysokość 1400 m n.p.m. Karkonosze nazywane kiedyś Górami Olbrzymimi rozciągają się na przestrzeni około 40 km stanowiąc naturalną granicę pomiędzy Polską a Czechami. Najwyższym i najbardziej rozpoznawalnym szczytem w Karkonoszach jest Śnieżka (1602 m n.p.m.), która należy do Korony Gór Polskich.

Kocioł Wielkiego Stawu i widok na Śnieżkę o poranku

Widok z Grzbietu Łaśockiego (Karkonosze) w kierunku Kotliny Kamiennogórskiej

SZE

POCZUJ DUCHA GÓR

Pasma Karkonoszy jest najczęściej odwiedzanym miejscem w tym regionie Polski zarówno przez turystów krajowych, jak i zagranicznych. Kraina przyciąga bogactwem fauny i flory oraz infrastrukturą turystyczną, a szczyty gór zachęcają swoim majestatem o każdej porze roku.

Śnieżka góruje nad okolicą (o ok. 200 metrów), co przy dobrej pogodzie gwarantuje turystom niezapomniane widoki. Na jej szczycie znajduje się działające nieprzerwanie od 1880 r. obserwatorium meteorologiczne o charakterystycznym kształcie spodka oraz barokowa kaplica z XVII wieku pod wezwaniem św. Wawrzyńca. U podnóża góry leży Karpacz uważany za najważniejszą miejscowość turystyczną w okolicy, stanowiący doskonałą bazę noclegowo-wypadową.

Region bogaty jest w zabytki architektury, jak pałace i zamki, wśród których warto wymienić: Zamek Chojnik, Pałac Wojanów, Pałac Łomnica, Pałac na Wodzie w Stanisławowie oraz Pałac Mysłakowice. Karkonosze to również doskonałe miejsce do uprawiania pieszej i rowerowej turystyki górskiej, nordic walking, wędrówek na raketach śnieżnych i nartach biegowych, kończąc na narciarstwie zjazdowym, a nawet wykorzystaniu psich zaprzęgów. W samej Szklarskiej Porębie na turystów czeka 19 oznakowanych tras rowerowych, których łączna długość sięga 450 km. Trasy liczą od 8 do 50 km. To tutaj odbywa się także największa impreza rowerowa w tej części Europy pn. Festiwal Rowerowy.

Zdjęcia wykonał Marcin Jagiellicz

Szczyt Śnieżki w zimowej szacie

Kozie Grzbiety w letniej odstonie

Widok na zbiornik i miejscowość Sosnówka koło Jeleniej Góry.
W tle widoczne pasmo Karkonoszy wraz ze Śnieżką.

Fot. Marcin Jagiellicz

